

NOTAÍ

Tuairisceán Cáin Mhaoine Áitiúil

Má chuireann tú an tuairisceán seo isteach in am trátha ach, ag an dáta comhdaithe, theip ort do thuairisceán don Cháin Mhaoine Áitiúil (CMÁ) a chur isteach nó theip ort ceachtar an CMÁ dlite a íoc nó comhaontú íocaíochta a dhéanamh, is cóir formhuirear a chur leis an ndliteanas deiridh. Dá bhrí sin, is cóir méid na cánach iníochta i d'Fhéinmheasúnú a mhéadú de 10%.

Sa chás go dtugtar staid na CMÁ cothrom le dáta ina dhiaidh sin, beidh méid an fformhuirir srianta ag méid an dliteanais don cháin mhaoine áitiúil atá i gceist. Chun cabhair a fháil, tig leat dul i dteagmháil leis an mBrainse CMÁ ag 1890 200 255 (Éire amháin) nó +353 1 702 3049 (Iasmuigh d'Éire).

Comhdú agus íocaíocht leictreonach shainordaitheach Cánach Ioncaim FÓGRA TÁBHACHTACH

Tabhair faoi deara go bhfuil athruithe tábhachtacha tugtha isteach ag na Coimisinéirí Ioncaim i leith chomhdú do Thuairisceáin Chánach Ioncaim.

Tá comhdú agus íocaíochtaí leictreonacha sainordaitheacha, ag baint úsáide as Seirbhís Ioncaim Ar-Líne (ROS), mar chuid de straitéis na gCoimisinéirí Ioncaim chun modhanna leictreonacha a bhunú mar an gnáthbhealach chun gnó cánach a reáchtáil.

Tá sonraí iomlán na ndíolúintí agus na bhfaoiseamh atá ar fáil agus chatagóirí na gcáiníocóirí a n-áirítear i gcomhdú leictreonach mandáideach le fáil ar shuíomh gréasáin na gCoimisinéirí Ioncaim <http://www.revenue.ie/ga/online/ros/mandatory-e-filing.html> agus **ba cheart duit féachaint ar ár suíomh gréasáin roimh Fhoirm Thuairisceáin 11 phaipéir a chomhdú.**

Más duine thú atá i gceann ar bith de na catagóirí seo, ní mór duit comhdú go leictreonach, fiú más rud é go bhfuil an fhoirm thuairisceáin seo faighte agat.

Fiú mura bhfuiltear den tuairim gur Ríomh-Chomdaitheoir sainordaitheach thú, is bealach tapa, éifeachtach agus slán é ROS chun do thuairisceán a chomhdú agus do chuid cánach a íoc. Féach an fhaisnéis lastall faoi na buntáistí breise a bhaineann le húsáid ROS agus ar an bpróiseas cláraithe trí-chéim a chuirfidh ar do chumas do thuairisceán ioncaim a chomhdú go leictreonach.

Le héifeacht ó 11 Meitheamh 2016, tá na Coimisinéirí Ioncaim ag cur áis íocaíochta nua ar líne ar fáil trí **mochúrsaí**. Cuirfidh an áis nua ar chumas custaiméirí nach n-úsáideann ROS a ndliteanas cánach a íoc ar líne. Féach ar www.revenue.ie chun tuilleadh sonraí a fháil.

Cad í Seirbhís Ioncaim Ar-Líne (ROS)?

Is é **ROS** an modh trína bhfuil na Coimisinéirí Ioncaim ag soláthar a gcuid seirbhísí idirghníomhacha do chustaiméirí go leictreonach.

Is saoráid idirlín í an tseirbhís seo a sholáthraíonn bealach atá tapaidh agus slán do chustaiméirí chun tuairisceáin chánach a chomhdú, dliteanas chánach a íoc agus teacht ar a gcuid sonraí cánach. I measc phríomhghnéithe ROS tá áiseanna chun:

- tuairisceáin a chomhdú ar-líne,
- íocaíochtaí a dhéanamh ar-líne,
- sonraí ar-líne a fháil ar chuntais phearsanta / chliaint de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim,
- dliteanas cánach a ríomh.

Chun tuilleadh eolais a fháil téigh i dteagmháil le Deasc Chabhrach ROS ar **1890 201 106**, do ghlaiteoirí lasmuigh de Phoblacht na hÉireann **+353 1 702 3021** nó seol ríomhphost chuig **roshelp@revenue.ie**

Ag Clárú Le hAghaidh ROS

Cathain ba cheart dom clárú le haghaidh ROS?

Ba cheart duit 8 lá oibre a cheadú chun an próiseas clárúcháin a chríochnú ionas go mbeidh tú in ann logáil isteach ar ROS i gceart chun íocaíocht a dhéanamh agus tuairisceán a chomhdú faoin dáta dlite.

Conas a chláraím le haghaidh ROS?

Cliceáil ar an nasc **Cláraigh do ROS** ar leathanach baile na gCoimisinéirí Ioncaim **www.revenue.ie**.

Tá trí chéim le bheith i do chustaiméir ROS. Ní mór gach céim a chríochnú sula mbeidh tú in ann ROS a rochtain.

Céim 1: Cuir iarratas isteach ar Uimhir Rochtana ROS (RAN)

Is í seo an chéad chéim le bheith i do chustaiméir ROS. Seolfar do RAN amach sa phost chuig do sheoladh baile.

Céim 2: Cuir iarratas isteach ar do Dheimhniú Digiteach

Ní féidir leat an chéim seo a chríochnú go dtí go bhfaighidh tú do RAN sa phost. Cuir isteach an RAN agus comhlánaigh gach cuid ábhartha. Cuirfear pasfhocal do Chóras ROS chugat sa phost.

Céim 3: Aisghabh do Dheimhniú Digiteach agus breathnaigh ar do chuntas

Ag úsáid do pasfhocal do Chóras ROS is féidir leat do Dheimhniú Digiteach ROS a aisghabháil agus a íoslódáil. Ainmníonn tú an deimhniú agus tugann tú pasfhocal don deimhniú digiteach.

A luaithe a bheidh do dheimhniú digiteach ROS aisghafa agat beidh tú in ann ROS a rochtain chun do thuairisceán a chomhdú, do cháin a íoc agus breathnú ar do chuntas.

Tuairisceán Cánach 2016 - Bileog Chabhrach - Foirm 11

Cabhróidh na nótaí sa Bhleog Chabhrach seo leat d'Fhoirm 11 - Tuairisceán Cánach agus Fhéinmheasúnú don bhliain 2016 a chomhlánú. Má tá tuilleadh faisnéise uait féach san Eolaí níos cuimsithí maidir le Tuairisceán Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú atá ar fáil ónár suíomh gréasáin www.revenue.ie, ónár Seirbhís Foirmeacha agus Bileoga ar Íosghlao 1890 306 706 (Éire amháin), +353 1 702 3050.

Tá an Tuairisceán roinnte i gcatagóirí éagsúla ioncain, creidmheasanna cánach, faoiseamh, srl. Mura bhfuil iontrálacha ar bith le déanamh agat faoi chatagóir áirithe, fág bán í agus ní gá duit ach bogadh ar aghaidh go dtí an chéad cheann eile agus mar sin de. **Caithfidh tú áfach an Painéal Sonraí Pearsanta ar leathanach 2/3 den Tuairisceán a chomhlánú i gcónaí.** Tabhair aird go háirithe ar Phainéal N den Tuairisceán, iarrtar sonraí ann ar aon éileamh atá déanta agat ar fhaoiseamh i leith scéimeanna dreasachta cánach bunaithe ar mhaoín (m.sh. "Faoiseamh A. 23"). Má tá faoiseamh ar bith dá leithéid á éileamh agat, ní mór duit na sonraí atá ag teastáil a thabhairt ar leathanach 30/31 den Tuairisceán.

Íoc agus Tuairiscigh

Faoin gcóras íoc agus Tuairiscigh, is cóir duit do Thuairisceán Cánach do 2016 a chomhdú agus do dhliteanais a íoc ar nó roimh an 31 Deireadh Fómhair 2017 (dáta dlite). Ní mór duit freisin aon iarmhéid Cánach loncain atá dlite do 2016 a íoc ar an dáta sin. Is ortsa a luíonn sé do dhliteanas cánach féin a ríomh. Má chuireann tú do Thuairisceán isteach ar nó roimh an 31 Lúnasa 2017 déanfaidh na Coimisinéirí loncain, do dhliteanas a ríomh duit. Cuideoidh sé seo leat an méid ceart a íoc faoin dáta dlite, 31 Deireadh Fómhair. Má thuairiscíonn tú tar éis an 31 Lúnasa, ní féidir linn a ráthú go bhfaighidh tú admháil den fhéinmheasúnacht roimh an 31 Deireadh Fómhair agus is féidir go mbeidh ort do ríomh féin a dhéanamh.

Má chuirtear do thuairisceán isteach tar éis an 31 Deireadh Fómhair 2017, gearrfar **formhuirear** ort (5% má thuairiscítear laistigh de dhá mhí, seachas sin 10%) anuas ar do dhliteanas cánach.

Seirbhís Ar-Líne na gCoimisinéirí loncain (ROS)

In ionad an Tuairisceán páipéir a chomhlánú, b'fhiú duit comhdú go leictreonach trínár **Seirbhís Ar-Líne (ROS)**. Déanfaidh ROS d'fhéinmheasúnú duit agus ríomhfaidh sé do dhliteanas cánach ar an bpointe boise, agus é ag insint duit cé mhéad is gá duit a íoc ar an dáta dlite. Ní asbhainfear íocaíochtaí ar bith roimh an dáta dlite.

Is féidir leat teacht ar ROS trínár suíomh gréasáin www.revenue.ie.

Astuithe agus Cuntais Ghnó

Ní cóir duit aon doiciméid tacaíochta a chur isteach le do Thuairisceán ach amháin nuair a iarrtar sin ort go háirithe. Ní mór áfach doiciméid tacaíochta, lena n-áirítear cuntais ghnó, a choinneáil **ar feadh sé bliana** mar b'fhéidir go n-iarrfadh na Coimisinéirí loncain iad le haghaidh seiceála dearbhaithe nó iniúchadh a dhéanamh.

Coimeád i gcuimhne:

- Caithfidh tú cuntais ghnó a ullmhú ach ná chuir isteach iad le do Thuairisceán 2016. Ina ionad sin, ní mór duit leathanaigh 8 agus 9 den Tuairisceán a chomhlánú.
- Ná chuir liostaí ná sceidil isteach leis an Tuairisceán. Caithfear na hiomláin a bhreacadh isteach ar an Tuairisceán.
- Ná breac isteach téarmaí de leithéidí 'mar atá ceangailte', 'amhail roimhe', srl. Ní mór duit, ina ionad sin, an fhaisnéis atá á lorg a bhreacadh isteach.

Cuirfear ar ais chugat, lena gcomhlánú mar is ceart, Tuairisceán nach bhfuil comhlánaithe go hiomlán agus is féidir go mbeidh formhuirear le híoc agat má chuireann tú an Tuairisceán ceartaithe isteach go déanach.

Lánúineacha Pósta agus Páirtnéirí Sibhialta

Tá oibleagáid ar lánúineacha pósta agus ar pháirtnéirí sibhialta gan ach Tuairisceán Cánach loncain amháin. Ní mór don tuairisceán sin ioncam agus gnóthachain chaipitiúla, bronnantais agus oidhreachtáí srl na beirte céilí nó páirtnéirí sibhialta a thaispeáint, ach amháin má rinne siad rogha fhoirmiúil go ndéantar déileáil ar leith lena ngnóthaí cánach féin.

Sonraí Bainc

Ní úsáidfear na sonraí bainc a sholáthraíonn tú ar leathanach 34 den Tuairisceán ach amháin chun aisíocaíocht cánach atá dlite duit a dhéanamh.

Sínigh agus Dátaigh an Fhoirm Thuairisceáin

Sula gcuirfidh tú do Thuairisceán isteach, bí cinnte go mbeidh an Dearbhú ar leathanach tosaigh an Tuairisceáin sínithe agus dátaithe agat. Má tá tú ag cur isteach an Tuairisceáin mar sheiceadóir, chaomhnóir nó riarthóir, nó mar ghníomhaire údaraithe, luaigh an cháil ina bhfuil tú ag síniú an Tuairisceáin agus cé ar a shon / son atá tú ag gníomhú.

Cuideoidh na gearrnótaí seo a leanas leat na Painéil éagsúla ar an Tuairisceán a chomhlánú. Má bhíonn sonraí breise uait, féach san Eolaí níos cuimsithí maidir le Tuairisceán Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú.

Freagraíonn na tagairtí aibíte thíos do na Painéil iomchuí ar an Tuairisceán; freagraíonn na tagairtí uimhriúla ar an dtaobh chlé don uimhriú línte ar an Tuairisceán.

Baineann na tagairtí reachtaíochta le hAilt den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997, mura gcuirtear a mhalairt in iúl.

A - Sonraí Pearsanta [1 - 21]

- 1 Má tá tú ag comhlánú an Tuairisceáin seo ar son duine aonair nach maireann breac isteach dáta báis. Rachaimid i dteagmháil leat maidir le cúrsaí ar bith nach bhfuil réitithe fós. Ag síniú an Tuairisceáin ar leathanach 1 duit, ná déan dearmad do stádas mar shínteoir a lua.
- 2 Ní foláir an cheist seo a chomhlánú i ngach cás.
- 3 **Ní cóir an chuid seo a chomhlánú ach sa chás gur athraigh do stádas sibhialta ag Líne 2** le linn 2016.
- 4 Comhlánaigh **Líne 4** má bhí tú pósta nó i bpáirtnéireacht shibhialta roimh 1/1/2016.
- 7&9 Tá sé tábhachtach na boscaí 'Dáta Breithe' a chomhlánú toisc go bhféadfadh díolúintí, faoisimh, agus líuntais áirithe aois-bhunaithe de leithéidí 'RAC', 'PRSA' chomh maith le creidmheasanna cánach áirithe mar chreidmheas cánach Aoise a bheith dlite.
- 8 Ní foláir an cheist seo a chomhlánú i ngach cás. Cuir tic le do thoil sa bhosca 'Tá' nó 'Níl' duit féin agus, más iomchuí, do do chéile nó pháirtnéir sibhialta. Féach Painéal J, leathanach 5 agus an Doiciméad Treorach maidir leis an Srianadh ar Dhaoine Aonair Ard-Ioncaim ar www.revenue.ie chun tuilleadh faisnéise a fháil.
- 9 Má tá tú pósta nó i bpáirtnéireacht shibhialta, breac isteach Uimhir PSP agus Dáta Breithe do chéile nó do pháirtnéara shibhialta. Mura bhfuil aon uimhir PSP ag do chéile nó ag do pháirtnéir sibhialta, breac isteach Sloinne (roimh phósadh nó roimh an bpáirtnéireacht shibhialta), Céadainm(neacha) agus Dáta Breithe do chéile nó do pháirtnéara shibhialta.
- 10 Is í an bhrí atá le "Buan-éagumasaithe" ná gan a bheith ar chumas duine mar gheall ar éiglíocht mheabhrach nó choirp é / í féin a chothabháil.
- 16-22 Má tá amhras ar bith ort faoi iontrálacha áirithe atá le déanamh in aon chuid is cóir duit cóip a fháil den Eolaí níos cuimsithí maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú.

B - Ioncam as Trádálacha, Gairmeacha nó Slite Beatha [101 - 157]

- Freastalaíonn an Tuairisceán seo ar thrí thrádáil, trádáil phríomha agus dhá fhothrádáil. Má tá níos mó ná trí thrádáil agat agus ag do chéile nó do pháirtnéir sibhialta le chéile, breac isteach na príomhthrádálacha ag Trádáil Phríomha agus Trádáil 2 agus comhiomlánaigh fuilleach na dtrádálacha ag Trádáil 3. Má tá colún Trádáil 3 á chomhlánú agat luaigh líon na dtrádálacha a bhfuil faisnéis á gcur isteach ina leith ag **Líne 101** ar leathanach 5 den Tuairisceán.
- 107-108 Seo é an méid a bhfuil measúnú cánach á dhéanamh ort ina leith. Tá tú inmheasúnaithe ar an nglanbhrabús coigeartaithe don tréimhse chuntasaíochta ag críochnú sa bhliain 2016 - m.sh. más gnách cuntais a ullmhú do thréimhse ag críochnú ar an 30 Meitheamh, sa chás sin is é a bheidh sna brabúis inmheasúnaithe do 2016 ná brabúis na bliana dar críoch 30 Meitheamh 2016. Ní mór duit an brabús inmheasúnaithe a bhreacadh isteach ag **Líne 108**, fiú más ionann é seo agus an glanbhrabús coigeartaithe de réir **Líne 107(a)**; i gcúinsí áirithe d'fhéadfadh difríocht a bheith ann idir an méid ag **Líne 108** agus an méid atá breac isteach ag **Líne 107(a)** (mar shampla ag tús nó scor trádála).
- Má dhéantar cailteanas, breac isteach an glanchailteanas coigeartaithe ag **Líne 107(b)** agus 0.00 ag **Líne 108**.
- 109 Soláthraítear faoiseamh sa **Scéim um Bunaigh** do Ghnó Féin ó Cháin Ioncaim do dhaoine aonair atá difhostaithe go fadtéarmach agus a bhunaíonn gnó úr. Soláthrófar díolúine ó Cháin Ioncaim suas le €40,000 ar a mhéad in aghaidh na bliana ar feadh tréimhse 24 mhí sa scéim do dhaoine a chuireann gnó cáilitheach ar bun; ní mór díobh a bheith difhostaithe ar feadh 12 mhí ar a laghad sular mbunaíonn siad an gnó. **Ní bhaineann an faoiseamh i leith Bunaigh do Ghnó Féin ach le Cáin Ioncaim; ní shíneann sé go dtí MSU agus ÁSPC. Beidh MSU agus ÁSPC iníoctha ar bhrabúis ar bith a thuillfead sa ghnó úr.**
- 119 **Cáin Iarchoimeáda ar Sheirbhísí Gairmiúla:** Má chríochnaíonn do thréimhse chuntasaíochta ar dháta seachas an 31 Nollaig, tugtar creidmheas don cháin iarchoimeáda trí thagairt don cháin iarchoimeáda a asbhaineadh (roimh aisíocaíocht eatramhach ar bith) i rith na tréimhse cuntasaíochta (.i. an bhonntréimhse don bhliain 2016). Ná breac isteach Cáin Chonarthaí Iomchuí ná aon chineál eile cánacha ag **Líne 119**.
- 121 -157 **Sleachta as Cuntais:** Ná cheangail do chuntais ghnó féinfhostaithe ach, ina ionad sin, comhlánaigh na Sleachta as Cuntais ar leathanaigh 8 agus 9. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach ríomh ar choigeartú cánach atá i gceist sna leathanaigh "Sleachta as Cuntais". Ag comhlánú na Sleachta seo duit, is féidir **nach** mbeidh aon rud le breacadh isteach agat faoi mhíreanna áirithe toisc go mb'fhéidir nach mbaineann an chuid sin leat. Ní mór duit áfach gach cuid iomchuí a bhfuil iontráil agat i do chuntais ina leith a chomhlánú.
- Ní foláir do gach trádálaí aonair na leathanaigh Sleachta as Cuntais a chomhlánú, is cuma cén láimhdeachas atá acu.
- Athbhreithniú ar bhliain chánach ioncaim 2015**
- Más mian leat athbhreithniú a dhéanamh ar thréimhse chuntasaíochta 2015, toisc gur athraíodh do thréimhse chuntasaíochta nó má d'éirigh tú as trádáil in 2016, déan teagmháil le d'oifig áitiúil de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim agus tabhair na sonraí riachtanacha dóibh, le do thoil.

C - Ioncam Cíos Éireannach [201 - 215]

- Bíonn eolas ar chíosanna a fhaightear agus speansais a thabhaítear á ngabháil faoi dhá cheannteideal ar leith.**
- Maoin Chónaithe
 - Maoin tráchtála, talamh agus gach foinse eile d'ioncam cíos Éireannach.
- Féach san Eolaí maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú le haghaidh tuilleadh faisnéise.
- 201-215 Má tá níos mó ná maoin amháin ligthe ar cíos agat, is cóir duit ríomh ar leithligh a ullmhú ar ioncam cíos as gach maoin agus é a choinneáil. Ná bhreac isteach aon ioncam atá díolmhaithe faoin scéim Ligean-Seomra agus atá breac isteach ag **Líne 414(a)**. Má éiríonn aisghlámadh Faoisimh "Alt 23" is é a bheidh san aisghlámadh ná Faoiseamh Iomlán "Alt 23" a deonaíodh agus is cóir é a áireamh mar 'Cíos Comhlán Infhaighte' ag **Líne 204**.

Comhlíonadh na riachtanas clárúcháin den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004

202 & 205(c) Maidir le ceart ar asbhaint i leith úis íoctha ar iasacht airgid a caitheadh chun maoin chónaithe ar cíos a cheannach, a fheabhsú, nó a dheisiú, braitheann an ceart sin ar chomhlíonadh na gcoinníollacha clárúcháin den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 i gcás na dtionóntachtaí ar fad a bhí i bhfeidhm i dtaca leis an mhaoin sin i 2016. Is cóir ceisteanna ar bith ar na coinníollacha/ar an bpróiseas clárúcháin a chur chuig An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe, www.rtb.ie nó glaoch ar theileafón +353 1 635 0600.

Deireadh leis an tabhairt ar aghaidh liúntas caipiteal neamhúsáidte áirithe d'infheisteoirí éigniómhacha (Cuid 12, Caib 4A).

Baineann sé seo leis na scéimeanna áirithe maoinne agus liúntais caipitil bunaithe sa cheantar do dhaoine nach bhfuil gníomhach i mbun a gcuid gairme.

Le héifeacht ón 1 Eanáir 2015, cailtear láithreach aon liúntas caipitil luathaithe neamhúsáidte a thugtar ar aghaidh thar saol cánach an fhoirgnimh nó an struchtúir lena mbaineann siad. Go bunúsach, ciallaíonn sé seo má bhí críoch le saol cánach tráth ar bith suas go dtí deireadh na bliana 2014, go gcailltear na liúntais neamhúsáidte in 2015. Nuair atá deireadh le teacht le saol cánach níos déanaí ná 2014, cailtear na liúntais ag dul ar aghaidh go dtí an chéad bhliain eile.

213 Teorannaíonn an srianadh faoi A. 409A Liúntais Chaipitiúla neamhúsáidte atá le fritháireamh, ag €31,750 i gcásanna áirithe - Féach san Eolaí maidir le Tuairisceáin Fhéinnmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú le haghaidh tuilleadh faisnéise.

D - Ioncam as Fostaíochtaí, Oifigí (ar a n-áirítear Stiúrthóireachtaí), Pinsin srl, Éireannacha, Ioncam as Oifigí nó Fostaíochtaí Coigríche ag Éirí as Dualgais na nOifigí nó na bhFostaíochtaí sin á bhFeidhmiú sa Stát [216- 244]

CUID A HAON - [216 – 228]

Sa rannán seo, déanann tú tuairisceán ar d'ioncam go léir a bhí faoi réir ÍMAT.

218 Ní mór pá fostaíochta, mar shampla, pá comhlán lúide ranníocaíochtaí aoisliúntais ar bith atá ceadaithe chun críocha cáin ioncain, a chur isteach ar **Líne 218**.

219 Caithfidh tú ceann amháin de na catagóirí atá liostaithe ó (a) go (n) a roghnú. Tá sé tábhachtach an fhoinse cheart ioncain a roghnú, ós rud é go mbeidh tionchar aici seo ar na faoisimh is féidir leat a éileamh i gcodanna eile den tuairisceán. Féach ar an Treoir ar Chomhlánú Tuairisceáin Féinnmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016, le do thoil.

220(b) Caithfidh tú tic a chur sa bhosca seo má d'aisíoc d'fhostóir cáin a asbhaineadh i rith fostaíocht eile roimhe seo. Aithneofar seo i do P60 agus beidh "R" sa réimse cuí den fhoirm sin. Ní mór aisíocaíocht ÍMAT a rinne na Coimisinéirí Ioncain a chur isteach ar **Líne 229**.

228 Tá an rannán seo ann do dhaoine ar baineadh cáin eachtrach dá dtuarastal, rud atá tar éis a bheith íoctha ó Éirinn. Ná comhlánaigh é ach san aon chás go raibh an cháin asbhainte ag stát eachtrach a bhfuil Comhaontú Cánachais Dhúbailte ag Éirinn leis. Caithfidh an méid tuarastail inchánach in Éirinn a bheith san áireamh ar **Líne 218**.

Ná cuirtear ach an méid ioncain ar gearradh cáin air sa stát eachtrach isteach sa rannán seo. Ní féidir leis an méid seo a bheith níos mó ná an méid a cuireadh isteach ar **Líne 218**. Níor cheart éileamh ar an méid seo a dhéanamh ar **Líne 324** a thuilleadh.

I gcás go raibh cáin eachtrach bainte de thuarastal Éireannach ag stát nach bhfuil socrú ag Éirinn leis, féachtar ar an gcáin sin mar asbhaint nuair a bhíonn ioncam inchánach á ríomh. Ba cheart éileamh i leith na hasbhainte seo a dhéanamh ar **Líne 236**.

CUID A DÓ – [229 – 244]

Sa rannán seo, déanann tú tuairisceán ar ioncam, speansais fostaíochta agus sonraí fostaíochta eile nach raibh faoi réir ÍMAT.

229 Ciallaíonn cáin aisíochta aisíocaíocht chánach ÍMAT ar bith a bhí déanta leat, idir 1 Eanáir 2016 agus 31 Nollaig 2016, ag na **Coimisinéirí Ioncain**, agus í bainteach leis an mbliain mheasúnachta 2016. Ná cuirtear 'aisíocaíochtaí' a dhéantar tríd an bpárolla isteach anseo. Caithfear iad a chur isteach ar **Líne 220**.

230 Is éard is cáin ÍMAT ghearríochta ann ná méid cánach ar bith a bhí gearríochta agus a raibh sé mar thoradh air gur laghdaíodh do chreidmheasanna cánach. Is féidir an t-eolas seo a fháil ó do Dheimhniú Creidmheasanna Cánach agus Scoithphointe Ráta Chaighdeánaigh. Cuir an méid isteach ar **Líne 230**.

231 Má rinne na Coimisinéirí Ioncain aisíocaíocht MSU leat idir 1 Eanáir 2016 agus 31 Nollaig 2016 a bhain le bliain mheasúnachta 2016, ní mór seo a thuairisciú ar **Líne 231**.

Fostaíocht / pinsean / sochair inchánacha Éireannacha nach bhfuil faoi réir ÍMAT

232 Seo ioncam ar bith a thuill tú agus nach raibh faoi réir ÍMAT agus nach bhfuil san áireamh i do P60. Seans go bhfuair tú Deimhniú ar Thuilleamh maidir leis an bhfostaíocht seo. Sampla a bheadh i gceist ná pearsanra Ambasáide.

233(a) Gearrtar cáin ar an gcuid is mó sochair inchánach anois ag an bhfoinse. Ach ní dhéantar seo i gcás na sochar a fhaightear mar íocaíochtaí le CCSPanna (PRsAs) agus scaireanna a fhaightear saor in aisce nó ar lascaine agus ní mór iad a chur isteach ar **Líne 233(a)** dá bharr sin. Ós rud é go bhféadfadh faoiseamh a bheith dlite ar na ranníocaíochtaí seo, cuimhnigh ar fhaoiseamh a éileamh ar **Líne 508(c)**.

Asbhaintí Incheadaithe a d'éirigh san Fhostaíocht

236(b) Caithfidh speansais a éilítear anseo a bheith tabhaithe go hiomlán, go heisiach agus go riachtanach i gcur i gcrích do chuid dualgas. Má úsáideann tú do charr, mar shampla, seans go bhfuil tú i dteideal costais tiomána a éileamh. Ní féidir leis an méid speansas ceadaithe a bheith níos mó ná an t-ioncam ÍMAT.

Íocaíochtaí, Sochair nó Pinsin Leasa Shóisialaigh faighte

Go ginearálta, gearrtar cáin ar ioncam ón Roinn Coimirce Sóisialaí.

238 Caithfear Liúntas Cúramóra a chur isteach ar **Líne 238**.

239 Caithfear gach íocaíocht eile inchánach leasa shóisialaigh a chur le chéile agus iad a thuairisciú mar fhigiúr amháin ar **Líne 239**.

Scair-Roghanna feidhmithe, scaoilte nó sannaithe sa bhliain 2016

242 Bíonn scair-rogha i gceist nuair a thugann cuideachta rogha dá fostaíthe nó dá stiúrthóirí scaireanna a fháil sa chuideachta nó i gcuideachta ghaolmhar ar phraghas réamhshocraithe. Má tá leas bainte as scair-roghanna agat féin, nó ag do chéile nó do pháirtneir sibhialta i rith na tréimhse ó 1 Eanáir 2016 go 31 Nollaig 2016, cuir isteach sonraí an mhéid inmhuirir ar **Líne 242(a)** agus an Cháin Bhainteach ar Scair-Rogha (CBSR) a íocadh ar **Líne 242(b)**.

E - Ioncam Coigríche [301 - 324]

Ioncam ón Ríocht Aontaithe

Féadfaidh daoine aonair a chónaíonn in Éirinn faoiseamh ag an bhfoinse nó aisíoc cánach a éileamh ó údaráis na Ríochta Aontaithe maidir leis na foinsí ioncaim seo a leanas - **Pinsean Stáit nó Sochar Éagumais na Ríochta Aontaithe, agus, Pinsin, Blianachtaí Ceannaithe, Ús agus Ríchíosanna** a thagann chun cinn sa Ríocht Aontaithe. Ba cheart don éileamh ar aisíoc cánach RA a dhéanamh ar Fhoirm IRL/aonair.

Tá an méid comhlán faoi dhliteanas cánach in Éirinn agus níl creidmheas dlite don cháin RA d'fhéadfadh a bheith asbhainte.

Má tá amhras ar bith ort i leith iontrálacha áirithe atá le déanamh sa chuid seo, ba chóir duit cóip a fháil den doiciméad níos cuimsithí dar teideal Eolaí maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú a bhfuil tagairt déanta dó ar leathanach 1 den bhileog chabhrach seo.

F - Ioncam as Táillí, Cúnaint, Dáiltí, srl [401 - 410]

401 Is cóir ioncaim as fostaíochtaí agus/nó stiúirthóireachtaí a bhreacadh isteach ní ag **Líne 401** ach i bPainéal D.

403(b) **Scairchunta(i)s Speisialta / Scairchuntas(ais) Téarmach Speisialta / Cuntas(ais) Coigiltis Speisialta:** Ná breac isteach suim ar bith anseo ach amháin má tá tusa nó do chéile nó do pháirtneír sibhialta i dteideal éileamh a dhéanamh ar aisíocaíocht DIRT. Más Scairchuntas Téarmach Speisialta an cuntas, ná bhreac isteach, ag **Líne 403(b)**, ach an méid ar gearradh cáin choinneála 'DIRT' air agus an méid sin amháin, is é sin, an méid **tar éis** na ndíolúintí iomchuí.

404 Cuir san áireamh scruidhíbhinní a fuarthas ó chuideachtaí cónaitheacha luaite.

411 **Ioncam as Foinsí nach bhfuil luaite aon áit eile:** Breac isteach sonraí ábhartha an ioncaim faighte as foinse ar bith nach bhfuil soláthar déanta dó aon áit eile sa Tuairisceán agus luaigh an cháin a asbhaineadh más ann. Mar shampla, cuir isteach sonraí suimeanna a bhféachtar orthu mar ioncam faoi na forálacha "aistriú sócmhainní" (A. 806) agus aon scruidhíbhinní faighte ó chuideachtaí cónaitheacha neamhluaite.

G - Ioncam Díolmhaithe [412 -417]

414(a) Má tá tú ag baint leasa as Faoiseamh Ligean-Seomra (ar cíós) luaigh an t-ioncam Cíosa comhlán a fuair tú sa bhliain 2016 do sheomra(i) i "Teach Cónaithe Cáilitheach".

415 Faoi réir coinníollacha áirithe, murar mó an t-ioncam comhlán (roimh chostais) do 2016 as soláthar Seirbhísí Cúraim Leanaí ná €15,000, tá an t-ioncam díolmhaithe ó cháin. Féach san Eolaí maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú le haghaidh tuilleadh faisnéise.

D'fhéadfadh suimeanna a fhaigheann duine ó ligean seomra nó seomraí ar cíós ina (h)áit chónaithe chun críocha cónaithe, lena n-áirítear, mar shampla, suimeanna ó ligean le mic léinn i rith na bliana acadúla, agus cur ar fáil béilí nó seirbhísí eile mar chuid den ligean ar cíós, d'fhéadfaidís a bheith díolmhaithe ó cháin ioncaim má chomhlíonann siad na coinníollacha agus má tá siad faoi bhun na teorann bliantúla €12,000 le haghaidh 2016. Níl ioncam a fhaightear ó chóiríocht a chur ar fáil d'aionna ócáideacha ar feadh tréimhsí gearr, níl sé díolmhaithe. Is féidir eolas mionsonraithe faoi na coinníollacha a bhaineann leis an bhfaoiseamh a fháil ar shuíomh gréasáin na gCoimisinéirí Ioncaim ag

<http://www.revenue.ie/en/about/foi/s16/income-tax-capital-gains-tax-corporation-tax/part-07/07-01-32.pdf>.

H - Iocaíochtaí Bliantúla, Muirir agus Ús Íochta [501 - 514]

502 Más fostóir tú a d'íoc préimheanna Árachais Liachta mar pheorcais d'fhostaithe le hárachóir údaraithe agus má bhí Faoiseamh Cánach ag an bhFoinse (TRS) i bhfeidhm, breac isteach anseo méid an TRS a deonaíodh duit ar na préimheanna sin. Tá faoiseamh cánach dlite don árcháil agus sin amháin, dá bhrí sin caithfear an faoiseamh a deonaíodh duit mar fhostóir trí TRS a aisghabháil.

503 Tagraíonn iocaíochtaí cothabhála anseo d'íocaíochtaí arna ndéanamh ar duine idirscartha/colscartha nó duine i bpáirtneireacht shibhialta atá scaoilte chun leasa céile nó páirtnéara shibhialta faoi chomhaontú atá infhorghníomhaithe faoin dlí, .i. Gníomhas Idirscartha/Riail Cúirte, srl.

504 Is féidir faoiseamh cánach neamhshrianta a éileamh ar chúinaint i bhfabhar aosach buan-éagumasaithe. Is féidir faoiseamh cánach a éileamh ar chúinaint i bhfabhar aosach d'aois 65 nó os cionn faoi réir shrian 5% (ní féidir an faoiseamh cánach atá ar fáil, ar chúinaint amháin nó níos mó, a bheith níos mó ná 5% d'ioncam iomlán an chúinantóra).

508 Is é a chiallaíonn "tuillimh neamh-inphinsin" ná tuillimh ag éirí as trádáil nó gairm nó as fostaíocht neamh-inphinsin nuair nach bhfuil an duine aonair i dteideal sochar faoi scéim pinsean ceirde atá ceadaithe.

511 Más rud é gur stop tú agus nó do chéile nó do pháirtneír sibhialta, i 2016, de bheith i mbun 'slí bheatha shonrach' nó de bheith ag tabhairt faoi 'ghairm shonrach', mar atá sa liosta i Sceideal 23A agus más mian leat faoiseamh a éileamh faoi A. 480A breac isteach sa bhosca cuí agus tabhair an fhaisnéis arna hiarraidh. Má tá tú ag éileamh faoisimh do bhlianta roimhe maidir le Faoiseamh do Lucht Spórt Áirithe is cóir duit na sonraí ar fad a chur isteach ar leithligh chuig d'Oifig Ioncaim.

512 Tugann an banc, cumann foirgníochta, srl faoiseamh cánach ag an bhfoinse i leith úis íochta ar iasacht urraithe ar phríomhtheach cónaithe duine aonair. **Ní féidir leat an faoiseamh seo, ar a dtugtar Faoiseamh Cánach ag an bhFoinse (TRS), a éileamh sa Tuairisceán seo.** Is féidir leat áfach, faoiseamh cánach a éileamh anseo d'iasachtaí eile (más ann) ar phríomhtheach cónaithe, nach bhfuil urraithe ar an maoin ('iasachtaí neamhurráithe'), faoi réir srianta agus uasteorainneacha áirithe. Beidh ort na srianta agus na huasteorainneacha seo a sheiceáil (tá na sonraí ar fáil ar www.revenue.ie nó sa Treoir maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú ó na Coimisinéirí Ioncaim).

513 Maidir le hús ar iasachtaí áirithe a caitheadh chun leas a fháil i gcuideachta neamhluaite nó chun iasacht a thabhairt do chuideachta neamhluaite nó comhpháirtíocht ar cuideachta thrádála nó cíosghnólacht nó cuideachta shealbhaíochta neamhluaite nó comhpháirtíocht í agus arb é a gnó scaireanna de chuid na cuideachta sin a shealbú, d'fhéadfadh an t-ús sin cáiliú d'fhaoiseamh cánach.

I - Éileamh ar Chreidmheasanna Cánach, Liúntais, Faoisimh agus Costais Sláinte [515 – 546]

- 515 Is €1,000 uasmhéid an creidmheasa chánach do Chúramóirí Baile. Laghdaítear an méid sin de leath méid ioncain an chúramóra baile atá níos mó ná €7,200. Mar sin níl creidmheas ar bith dlite más mó ioncam an chúramóra baile ná €9,200. Má deonaíodh an creidmheas cánach sa bhliain 2015 agus go sáraíonn ioncam an Chúramóra Baile an tairseach €9,200 sa bhliain 2016, is féidir go mbeidh faoiseamh dlite fós.
- 516 Is ceadmhach creidmheas cánach fostaí a bheith éilithe ag fostaithe agus stiúrthóirí neamhdhílisithe a íocann cáin faoin gcóras ÍMAT. Anuas air sin, cáilíonn daoine a fhaigheann pinsean leasa shóisialaigh Éireannach, pinsean leasa shóisialaigh a bhíonn faighte ó bhallstát eile den AE ag cónaitheoir Éireannach, agus cónaitheoirí Éireannacha a oibríonn thar lear agus a íocann cáin faoi chóras de chineál ÍMAT, cáilíonn siad le haghaidh an chreidmheasa chánach d'fhostaí. Fiú sa chás go bhfuil tú ag baint leasa as an gcreidmheas cánach fostaí ó d'fhostóir, caithfidh tú ☒ a chur isteach sa bhosca má tá tú ag éileamh an chreidmheasa seo.
- 517 Beidh daoine féinfhostaithe agus stiúrthóirí dílseanaigh nach bhfuil cáilithe den chreidmheas cánach d'Fhostaithe, in ann an creidmheas cánach i leith loncam arna Thuilleamh a éileamh.
- 519 Níl faoiseamh ar bith dlite má sháraigh ioncam an ghaoil €13,904 i 2016 nó má tá duine eile ag éileamh an chreidmheasa chánach seo go hiomlán.
- 520 Má bhí tú féin, do chéile, do pháirtneir sibhialta nó gaol faoi éagumas go buan mar thoradh ar éagumas meabhrach nó coirp agus má d'fhosaigh tú cúramóir, sonraigh an méid a íocadh as an gcúramóir a fhostú in 2016.
- 521 **Mura n-asbhaineann** d'fhostóir na ranníocaí Sochar Buansláinte as an bpá comhlán ag an bhfoinse, breac isteach an méid íoctha sa bhliain 2016 chun faoiseamh a éileamh. **Ná háirigh suimeanna a bhaineann le préimheanna Árachais Sláinte / Liachta.**
- 524 Táillí Teagaisc cáilitheacha íoctha sa bhliain acadúil 2016 le Coláistí Faofa le haghaidh Cúrsaí Faofa nó Cúrsaí Oiliúna Faofa. Is í an bhliain acadúil 2016 ná an bhliain staidéir a thosaíonn ar nó tar éis 1 Lúnasa 2016. Tá sé tábhachtach go ndéanfaidh tú **Líne 524(c)** a chomhlánú chun an faoiseamh ceart ata dlite a fháil. **Ná háirigh táillí scrúduithe.**
- 525 **Creidmheas Cúramóra Linbh do Dhuine Singil:** Más mian leat éileamh a dhéanamh le haghaidh breis agus beirt leanbh, ceangail an fhaisnéis chuí le haghaidh gach leanbh breise.
- 527 Ní thugtar faoiseamh anseo ach i dtaca le préimheanna a d'íoc d'fhostóir ar do shon. Tugtar faoiseamh ag an bhfoinse ar árachas leighis a d'íoc tú agus ní chóir é a éileamh ar an bhfoirm seo. Cuir an fhaisnéis a iarradh maidir le gach duine ainmnithe sa pholasaí / sna polasaithe.
- 529 Má bhain tú leas as an nDreasacht Athchóirithe Tí (DAT) maidir le hobair a rinneadh sa bhliain 2015 ní mór duit do chreidmheas cánach DAT a éileamh trí DAT ar líne. Níl i gceist leis an gcreidmheas cánach DAT a áireamh ach chun creidmheas sa mhéid seo a thabhairt duit chun do dhliteanas cánach a ríomh, chun cuidiú leat féinmheasúnú a dhéanamh. Ann féin, ní héileamh bailí é le haghaidh creidmheas cánach DAT.
- 531 Breac isteach an Liúntas Maraí atá á éileamh ag coinneáil i gcuimhne gurb é an t-uasmhéid is incheadaithe ná €6,350 agus go ngabhann de choinníoll leis go raibh tú ar muir ar feadh 161 lá ar a laghad sa bhliain 2016.
- 532 Breac isteach na sonraí a iarrtar má tá Creidmheas Cánach Cíos i leith cíos íoctha ar chóiríocht phríobháideach ar cíos á éileamh agat.
- 534 Comhlánaigh an líne sa chás, agus ansin amháin, gur duine inmhuirir, i 2016, an tabharthóir (A. 950).
- 541-546 Samplaí de Chostais Sláinte Cháilitheacha 'Eile' is ea – Seirbhísí Cleachtóra, Drugaí / Cógais ar Oideas Dochtúra Neamhchúitithe, Costais Déidliachta cháilitheacha (lena mbaineann Foirm MED 2), cúram sláinte i leith toirchis, cóireáil léasair súl, srl. **Tabhair faoi d'aird**, má tá tú ag éileamh Costas Sláinte, gur cóir Foirm MED 1 a chomhlánú agus a **choimeád** i do sheilbh.
- 536-539 Asbhain suimeanna faighte / infaighte, de leithéid aisíocaí á n-éileamh ó d'Oifig Sláinte áitiúil i dtaca le Drugaí / Cógais ar Oideas & 542-545 Dochtúra, faoi pholasaí árachais sláinte ó árachóir liachta údaraithe agus/nó faoi théarmaí éilimh ar chúiteamh, srl.

J - Daoine Aonair ard-ioncain: Teorannú ar úsáid Faoiseamh [601 - 603]

Baineann an Srianadh ar Dhaoine Aonair Ard-ioncain le duine aonair don bhliain 2016 más é 'TÁ' an freagra ar gach ceann de na trí cheist seo a leanas:

An bhfuil d'ioncam coigeartaithe cothrom le nó níos mó ná Méid Tairisí an Ioncain? (de ghnáth €125,000, ach is féidir leis bheith níos lú sa chás go bhfuil ioncam imfhálaithe i gceist (m.sh. ús taisce)).

An bhfuil méid comhlán na bhfaoiseamh sonraithe a úsáideann tú don bhliain cothrom le nó níos mó ná Méid Tairisí an Fhaoisimh €80,000?

An bhfuil méid comhlán na bhfaoiseamh sonraithe a úsáideann tú níos mó ná 20 faoin gcéad de d'ioncam coigeartaithe don bhliain?

Ríomhtar ioncam coigeartaithe trí mhéid na bhfaoiseamh sonraithe a úsáideann tú sa bhliain a chur le d'ioncam inchánach agus ansin aon ioncam imfhálaithe a asbhaint. Má bhaineann an srianadh leat féin (nó le do chéile nó pháirtneir sibhialta), is cóir an Painéal seo agus Foirm RR1 a chomhlánú. Féach le do thoil sa Doiciméad Treorach maidir leis an Srianadh ar Dhaoine Aonair Ard-ioncam ar www.revenue.ie chun tuilleadh faisnéise a fháil.

L - Gnóchain Chaipitiúla - Gnóchain Chaipitiúla don bhliain 1 Eanáir 2016 - 31 Nollaig 2016 [801 - 817]

Má dhiúscair tú sócmhainní inmhuirir le linn 2016, tabhair na sonraí atá ag teastáil i bPainéal L. Cé gur cóir an Cháin Ghnóchan Caipitiúil atá dlite ar ghnóchain as na diúscairtí seo a bheith íoctha cheana, ní mór duit an chuid seo den Tuairisceán a chomhlánú. Is féidir go mbeidh ort dul chuig an Eolaí níos cuimsithí maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc & Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú.

N - Dreasachtaí Bunaithe ar Mhaoin ar a Bhfuil Faoiseamh á Éileamh sa Bhliain 2016 [901 - 933]

Má tá infheistíocht déanta agat in aon scéim dreasachtaí maoin-bhunaithe sa bhliain 2016 nó roimhe, d'fhéadfadh faisnéis a bheith agat nach mór a thuairisciú i bPainéal N. Is féidir go mbeidh ort dul chuig an Eolaí níos cuimsithí maidir le Tuairisceáin Fhéinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016 a Chomhlánú.

O - Féinmheasúnú Déanta Faoi Chaibidil 4 De Chuid 41A [934 - 935]

D'athraigh na rialacha a bhaineann le measúnaithe a dhéanamh don bhliain 2016. Ní mór duit, i dteannta le d'fhoirm thuairisceáin bhliantúil ioncaim a chomhlánú – Foirm 11 – féinmheasúnú a dhéanamh don bhliain 2016. Ní mór duit an féinmheasúnú seo a dhéanamh tríd an gcuid fhéinmheasúnaithe den Foirm 11 a chomhlánú. Mura ndéanann tú an féinmheasúnú seo, féadfar pionós €250 a ghearradh ort.

Mar sin féin, níl ort an féinmheasúnú seo a dhéanamh má chuireann tú an Fhoirm 11 chomhlánaithe ar ais chuig an seoladh atá ar leathanach 1 ar nó roimh an 31 Lúnasa 2017. Má chomhdaíonn tú do thuairisceán comhlánaithe ar nó roimh an dáta sin, déanfaidh na Coimisinéirí féinmheasúnú ar do shonsa.

Má dhéanann tú féinmheasúnú tú féin, ní mór duit, i dteannta leis an dearbhú ar leathanach 1 den Fhoirm a shíniú, an dearbhú sa bpainéal féinmheasúnú a shíniú chomh maith. Mura shíníonn tú an dearbhú seo, ní bheidh féinmheasúnú déanta agat.

Nuair atá tú ag comhlánú an phainéil fhéinmheasúnaithe, tabhair aire dóibh seo a leanas:

- 934(a) Seo an méid loncaim lomlán don tréimhse seo roimh asbhaintí nó liúntais.
- 934(b)(i) Seo an méid Cánach loncaim inmhuirearaithe tar éis aon asbhaint, fhaoiseamh nó liúntas a thabhairt san áireamh.
- 934(b)(ii) Seo an méid MSU inmhuirearaithe; nótaíl gur cóir MSU duit féin agus don chéile nó páirtneir sibhialta a bhreacadh síos ar leithligh.
- 934(b)(iv) Seo an méid ÁSPC inmhuirearaithe; nótaíl gur cóir ÁSPC duit féin agus don chéile nó pháirtneir sibhialta a bhreacadh síos ar leithligh.
- 934(b)(vi) Seo an tsuim Chánach loncaim, MSU, agus ÁSPC inmhuirearaithe.
- 934(c)(i) Seo an méid cánach iníoctha don tréimhse seo, a ríomhtar tríd an méid cánach inmhuirearaithe a laghdú de mhéid aon chreidmheas cánach atá dlite, ach roimh aon aisíocaíocht nó fhritháireamh ar cháin iarchoimeádta ag an bhfoinse atá déanta ag na Coimisinéirí loncaim cheana féin a chur san áireamh.
- 934(c)(iii) Ba chóir méid aon aisíoca ar cháin iarchoimeádta ag an bhfoinse (m.sh. aisíoc eatramhach ar Cháin iarchoimeádta ar Sheirbhísí Gairmiúla (PSWT)) a bhreacadh isteach anseo.
- 934(d)&(e) Seo an méid cánach iníoctha, coigeartaithe le haghaidh aon aisíocaíocht nó fhritháireamh ar cháin iarchoimeádta ag an bhfoinse atá déanta cheana féin ag na Coimisinéirí loncaim.
- 934(f) Má chomhdaíonn tú an tuairisceán seo tar éis an 31 Deireadh Fómhair 2017, ní mór duit formhuirear um chomhdú déanach a áireamh le d'fhéinmheasúnú. Is 5% de do dhliteanas cánach é an formhuirear seo nuair a chuirtear an Tuairisceán isteach laistigh de dhá mhí, seachas sin is 10% atá ann. Ríomhtar an formhuirear ar an méid cánach atá iníoctha thuas.
- 934(g) Má chuireann tú an tuairisceán seo isteach in am trátha ach, ag an dáta comhdaithe, gur theip ort do thuairisceán don Cháin Mhaoine Áitiúil (CMÁ) a chur isteach nó gur theip ort ceachtar den íocaíocht don CMÁ a dhéanamh nó comhaontú íocaíochta a dhéanamh, is cóir formhuirear a chur leis an dliteanas deiridh amhail is dá mbeadh an tuairisceán seo déanach de thréimhse dhá mhí nó níos mó.
- 934(h) Go ginearálta, seo an méid réamhchánach íoctha do 2016.
- 934(i) (i)&(ii) Cuir isteach iarmhéid aon cháin iníoctha/ró-íoctha don tréimhse seo sa réimse cuí.

Cuimhnigh: Ní caithfidh tú an painéal féinmheasúnaithe a chomhlánú má chuireann tú an tuairisceán seo isteach chuig na Coimisinéirí loncaim ar nó roimh an 31 Lúnasa 2017. Mura gcuireann tú an Fhoirm 11 seo isteach faoin dáta seo tá féadfar pionós €250 ort mura gcomhlánaíonn tú an chuid fhéinmheasúnaithe den Fhoirm sin.

LÉIRIÚ AMHRAIS

Soláthraítear i dtuairisceán 2016 saoráid do cháiníocóir chun léiriú amhrais a chur san áireamh faoi Alt 959P ACCán. 1997.

Is amhlaidh atá seo chun **fíor-amhras** a chur in iúl do na Coimisinéirí loncaim faoi chur i bhfeidhm an dlí nó faoi chóireáil aon ábhair a chuimsítear sa tuairisceán, ar mhaithe le cuspóirí cánach. Ní mór go ndeachaigh tú i gcomhairle leis na bileoga ábhartha go léir de chuid na gCoimisinéirí loncaim agus na treoirlínte go léir atá foilsithe ar ár láithreán gréasáin d'fhonn cóireáil cheart an phointe atá i gceist a dheimhniú.

Is féidir eolas breise a fháil i **gCuid 41A.03.00** den Lámhleabhar ar Cháin loncaim, Cáin Gnóthachan Caipitiúil agus Cáin Chorparáide, agus inár dTreoir ar Chomhlánú Fhoirm 11 - Tuairisceán Féinmheasúnaithe Íoc agus Tuairiscigh 2016.

Níor cheart an bosca 'nochtadh amhrais' a úsáid le haghaidh tuairimí ginearálta agus níor cheart é a úsáid ach don chuspóir a bheartaítear.